

קִבְּץ

תּוֹךְ הַנַּחַל

דבורים נוראים ונפלאים, מעוררים מעירים ומתקומים, אשר מתוך תנחל נובע מקור הכמה נובעים, להחיות נפש כל חי ומשם ישקו העדרים, להתחונק בעבודת הבורא בכל דרגה שיהיו נמצאים

בענין מעלת הבטחון השלם – לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן עו

*

אשר נאמרו בשלחן הפהור של

מֶרֶן מוֹחֵרָא"ש שְׁלִיט"א

במעודה שלישית, סעודת רצוא ורעיון, שבת קדש פרישת בהר בחקותי – תשע"ג

ונלה נוראות נפלאות מופגלות מדת הבטחון השלם בו יתברך, ושעל ידי זה עושה פלי למבלת

השפע פעתו ובזמנו, ויעורר על אמונה ובטחון שעל ידי זה לא יחסר לו כלום ויקבל כל מה

שצריך, וינלה פמת ענינים בזה לעבודה ולמעשה

יצא לאור

ערב שבת קדש פרישת בהר בחקותי – תשע"ג

על ידי תלמידי מתיבתא היכל הקדש

חסידי ברסלב

עיר הקדש ירושלים תובב"א

מֵאֲמֵר

וְצִוִּיתִי אֶת בְּרַכָּתִי

סְעוּדָה שְׁלִישִׁית פְּרִשֶׁת בְּהַר בְּחִקוֹתַי חֲתֻשֶׁ"ב

בסְעוּדָה שְׁלִישִׁית, סְעוּדַת רַעוּא דְרַעוּי, דְּבַר מוֹתְרָא"ש נ"י דְּבוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים מְאֹד עַל פִּי דְּכָרֵי רַבְנֵי ז"ל, בְּלִקוּטֵי מוֹתְרָן חֵלֶק א' סִימֹן ע"ו, הַמְדַבֵּר מִמְעַלְת מִדַּת הַבְּטָחוֹן, עֵינֵי שָׁם.

הַבְּטָחוֹן עוֹשֶׂה כְּלִי שֶׁהַשֹּׁפֵעַ יבוא בְּזִמְנוֹ

פֶּתַח וְאֲמַר מוֹתְרָא"ש נ"י, רַבְנֵי ז"ל אֲמַר (מוֹתְרָא"ש נ"י חוֹר בְּקִצּוֹר עַל בְּמַה נְקֻדוֹת שְׁבַתוֹרָה זוֹ שֶׁל רַבְנֵי ז"ל): מְעַלְת הַבְּטָחוֹן. כִּי הַבְּטָחוֹן הוּא בְּחִינַת הַסְתַּכְּלוּת, שְׁמִסְתַּכֵּל וְצוֹפֵה בְּעֵינָיו לְחַשֵּׁם יתְּבַרְךָ לְבַד, וְבוֹטַח בּוֹ, בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים קמח): "עֵינֵי כָל אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּ". כִּי עַל יְדֵי הַסְתַּכְּלוּת בְּבְטָחוֹן גַּם בֵּין עוֹשֶׂה כְּלִי, דְּחִינּוֹ גְּבוּל וְזִמְנוֹ. כִּי הַחֲשָׁפָה יוֹרְדַת מִלְּמַעְלָה תְּמִיד, אֵף שֶׁהִיא בְּלֹא זִמְנוֹ. כִּי לְפַעֲמִים דְּבַר שְׁצָרִיךְ לוֹ עֲכָשׁוּ, יבוא בְּשֵׁתִים אִו שְׁלֹשׁ שָׁנִים. אֵף עַל יְדֵי הַסְתַּכְּלוּת בְּבְטָחוֹן, עוֹשֶׂה לְהַחֲשָׁפָה גְּבוּל וְזִמְנוֹ, שֶׁתְּבוֹא הַשֹּׁפֵעַ בְּעַת וְזִמְנוֹ שֶׁהוּא צָרִיךְ. וְזֶה פְּרוּשׁ הַפְּסוּק: "עֵינֵי כָל אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּ",

על ידי זה, "נותן להם את אכלם בעתו". פרוש: בהסתכלותו בעיניו להשם ותפודה, דחינו בחינות בטחון, בחינת: "עיני כל אליך וישפרו", על ידי זה: "אתה נותן להם את אכלם בעתו". 'בעתו' דוקא, דחינו בעת וזמן שהוא צריך. כי הבטחון שהוא בחינת הסתכלות, עושה כלי ונבול וזמן בנו".

עבודת השם בבחינת צמאון

וזה בחינת מעלת התקרבות לצדיקים. כי יש בחינת (שם מב): "צמאה נפשו", דחינו כמו מי שהוא צמא מאד, ששונה אפלו מים הרעים. כמו בן גם בעבודת הבורא ותפודה, יש בני אדם שהם תמיד בבחינת צמאון, ולומדים ועובדים עבודתו תמיד. והם תמיד בבחינת צמאון, כי נפשו שוקקת תמיד לעבודת השם ותפודה, אך שהוא בלא זמן ושכל. כי 'לפעמים בטובה של תורה היא קיומה' (מנחות צט ע"א), כמה שפתוב (תהלים קיט): "עת לעשות לה' הפרו תורתך".

מעלת הדקות בצדיקים שהעבודה תהיה כראוי

וזהו מעלת התדבקות בצדיקים, כי הם עושים גבול וזמן, לכל יתה בבחינת צמאון. וזה פרוש הפסוק: "צמאה נפשו לאלקים

לאל חי, זה בחינת צמאון כנ"ל. "מתי אבוא" ולא יהא בבחינת צמאון. "ואראה פני אלקים", ואראה דיקא, דחינו שאזכח שתהיה העבודה בבחינת ראייה, שאזי הוא בבחינת גבול וזמן פראוי כנ"ל, ואזי אינו בבחינת צמאון וכו'. עין שם כל זה בדברי רבנו ז"ל.

ההסתכלות על ה' בבטחון יוצרת מצב של השפעה

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הגה זה ברור, שהשפעה של הקדוש ברוך הוא יורד תמיד מלמעלה לנשמות ישראל בלי הפסק, כדי שיהיה להם כל טוב בלי חסרון כלל, אבל בכדי לקבל את השפעה צריך בלי לקבל בתוכו את השפעה, וכדרך אדם שרוצה לקבל דבר מחברו, שצריך בלי לקבל בתוכו את השפעה. והגה חבלי הוא מדת הבטחון, כי כשאדם מסתכל בבטחון חזק אל הקדוש ברוך הוא, ויודע לשלל השפעה שלו תלוי רק בקדוש ברוך הוא, אזי ההסתכלות שלו עושה בלי לקבל בתוכו את השפעה, ויש לו תכף ומיד על המקום, כל מה שצריך...

אבל אם יש לאדם קצת בטחון, אבל אין הבטחון שלו בכל עינו ובכל ההסתכלותו, אזי אף על פי שסוף כל סוף יגיע אליו השפעה, אבל

יכול להגיע אליו בשמים או שלוש שנים, כי מחמת שלא היה לו כלי מוכן לקבל השפע, לכן נתעכב השפע מלבווא תקף ומיד.

הבטחון האמתי גורם שיהיה השפע בא בזמן

ונהו פרוש הפסיק (תהלים קמה, טו): עיני "כל" אליך ישפרו ואתה נותן להם את אכלם בעתו, ב"שעיני כל" הינו, כל העין וכל ההסתפלות הוא רק אליך לבד, אזי "ואתה נותן להם את אכלם בעתו" ובזמנו, כלי שום עכוב ושהיה כלל, כי יש לו כלי לקבל בתוכו את השפע, מה שאין בן אם חסר איזה חלק מ"עיני כל", ואין כל העין מכוננת להסתכל רק אל הקדוש ברוך הוא, כגון למשל אדם צריך לשלם שכר דירה, ומצד אחד מבקש מהקדוש ברוך הוא, אכל מצד שני מחפש ומבקש הלוואות מבני אדם... אזי אין לו כלי שלם לקבל בתוכו את השפע, ולפעמים יכול השפע להגיע רק באחור זמן.

היסוד הקדוש שנסד הרבי ר' אלימלך בשם אחיו ר' זוסיא

והנה מובא בספר הקדוש "נעם אלימלך" (פרשת בהר) וזו לשון קדשו:
וכי תאמרו מה נאכל בשנה כו' וצויתי את ברכתי לכם כו' בשם אחי החסיד המפרסם (הרבי ר' זושא מהאניפולי ז"ע) ויש לדקדק היות שהתורה יצאתה בכאן מדרבנא, שדרך הקרא לכתב איזה יתור

לשון בפסוק אָפְלוּ אוֹת אַחַת, וְעַל יְדֵי זֶה מִתְרַץ בְּמַה קְשִׁיּוֹת, אָבֵל
 תְּקַשֵּׂי־א לֹא נִכְתָּב בְּעֶצְמָהּ בַּתּוֹרָה. וְכֵן נִכְתָּב תְּקַשֵּׂי־א בַּתּוֹרָה. וְטוֹב
 הִיָּה שְׂלֵא לומר כי אם "וְצִוִּיתִי אֶת בְּרַכְתִּי" וּמְפִילָא לֹא יִקְשֶׁה שׁוּם
 אָדָם לומר מַה נֶאֱבֵל.

על ידי קשיות נפסק השפע וצריד להמשיך שפע חדש

וְנִרְאָה, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ בְּרוּךְ הוּא כְּשֶׁבִירָא אֶת הָעוֹלָם הַשְּׂפִיעַ מִטוֹבוֹ
 צִנּוּרוֹת מוֹשְׁכִין שְׂפִיעַ לְצַרְכֵי בְנֵי אָדָם וְדַרְךְ הַשְּׂפִיעַ שְׂלֵא לְהַפְסִיק
 כָּלֵל אֲלֵא כְּשֶׁהָאָדָם נוֹפֵל מִמְדַּרְגָּתוֹ וְאִין לוֹ בְּטַחוּן בְּבוֹרָא בְּרוּךְ הוּא,
 הַמְשַׁגִּיחַ אִמְתִּי הֵן וּמְפָרְנִם בְּרִיּוֹת בְּלִי הַפְסֵק כָּלֵל, אִז עוֹשֶׂה הָאָדָם
 הַהוּא בְּמַחְשַׁבְתּוֹ תְּהִיָא אֲשֶׁר לֹא מְטַהֵר – פְּנָם חֲלִילָה בְּעוֹלָמוֹת
 עֲלִיוֹנִים וּמִתִּישִׁין כַּח פְּמִלְיָא שֶׁל מַעְלָה, רַחֲמֵנָא לְצַלּוּ, וְאִז נִפְסַק
 הַשְּׂפִיעַ חֲלִילָה. וְצִרִיד הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ בְּרוּךְ הוּא לְצוּוֹת מַחְדָּשׁ הַשְּׂפִיעַ
 שֶׁתִּלְךָ כְּמוֹ מִתְחַלֵּת הַבְּרִיאָה.

התורה מלמדת לאדם דרכי הבטחון

וְזֶה הוּא וְכִי תֹאמְרוּ כו' שֶׁתּוֹרָה מְלַמֶּדֶת לְאָדָם דְּרָכֵי הַשֵּׁם שְׂיִתְיָה
 שְׁלָם בְּבִטְחוֹנוֹ עַל אֱלֹהָיו, וְלֹא יֹאמֵר כָּלֵל 'מַה יֹּאכְל'... כִּי בְּאֲשֶׁר
 חֲלִילָה יְפוּל מִן הַבְּטַחוּן לְחֹשֶׁב 'מַה יֹּאכְל' – הוּא עוֹשֶׂה פְּנָם חֲלִילָה

בהשפעת ואטרחרו בלפני שמאי לצוות מחדש. וכי תאמרו, פרוש, באשר תאמרו בך ואז תטריחו אותי וצויתי כו' אלא לא תתנהגו בך, ותבטחו בה' בכל לבבכם ואז תלך השפעת בלי הפסק כלל תמיד, לא יחסר כל בה; עד כאן לשונו.

הדברים מתאימים למה שאמר רבנו

ונה ממש בדברי רבנו ז"ל הנ"ל, שאם יש בטחון וכלי שלם, אזי השפעת נמצא תמיד בעתו ובזמנו, ואין נפסק כלל, אבל תבך ומיד שיש איזה הסרון במדת הבטחון, נתעכב השפעת על שתים או שלוש שנים, שזהו מה שנגאמר ועשת את התבואה לשלש השנים, שלפעמים השפעת נתעכב לאחור זמן, כי כל השפעת בעתו ובזמנו, תלוי במדת הבטחון.

עקר מדת הבטחון מקבלים מהצדיקים הדבקים בו יתברך

והנה מבאר בדברי רבנו ז"ל, שמדה זאת של בטחון מקבלים מן הצדיקים האמתים, כי הם דבקים תמיד במדת הבטחון, וכל התסתפלות שלהם רק אל הקדוש ברוך הוא, כי אצלם נתקנים "עיני כל" אליך ישברו", שכל העין שלהם תמיד רק אל הקדוש ברוך הוא, ולכן יש להם שפע קדש תמיד בלי הסרון כלל, וכל מה שאדם זוכה

להתקרב אליהם, בן נמשך עליו מעינם ומהסתכלותם תקדוש, וגם הוא זוכה לצמצם ראות עיניו להסתכל רק אל תקדוש ברוך הוא, כי בן דרוך הצדיקים להכניס בכל מקרביהם אמונה ובטחון חזקים, ולרות צמאונם שיוכלו לעבד את תקדוש ברוך הוא במדה ובצמצום, ולקבל כל השפע שלהם בעתו ובזמנו, ועל ידי שמתקרבים אליהם זוכים לשפע קדש תמיד. ולכן אשרי מי שזוכה להיות מקרב אל צדיקים אמתיים, ולקבל מהם מדת האמונה והבטחון, כי על ידי זה יתמלא כל הסרונותיו ברוחניות ובגשמיות, ולא יחסר לו שום דבר בלל, אשרי לו ואשרי חלקו.

מה נשתנתה מצות שמיטה מכל המצוות שבתורה?

וקשר מוהרא"ש נ"י את הענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה כתיב (ויקרא כח) וידבר ה' אל משה בהר סיני לאמר, ושואל רש"י, מה ענין שמיטה אצל הר סיני, והלא כל המצוות נאמרו בסניני? אבל מה שמטה נאמרו פללותיה ופרטותיה ודקדוקיה מסיני, אף כלן נאמרו פללותיהן ודקדוקיהן מסיני, עין שם. ויש לדקדק, למה באמת אצל מצות שמיטה דיקא, נאמרו כל פללותיה פרטותיה ודקדוקיה מפרשות בתורה, שרף לא תזרע וכרמך לא תזמר את ספיח קצירך לא תקצר ואת ענבי זיורך לא

תבצר וגו', מה שלא מצינו בן אצל הרבה מצוות אחרות בתורה, כי אפילו אצל מצוות שבת נאמר רק בכלליות "לא תעשו כל מלאכה", ולא כתיב כל פרטי המלאכות, רק לומדים אותן ממלאכת המשכן, ולמה אצל מצוות שמייטה ויובל כתיב הכל בפרטיות ובדקדוק, וממנה לומדים לשאר מצוות התורה, שכמו שהן נאמרו בסיני, ונתנו לנו על ידי משה רבנו, בן כל שאר דקדוקי מצוות התורה נאמרו למשה בסיני, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (ויקרא רבה פרשה כב סימן א) אפילו כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש נתנה למשה בסיני.

ממצוות שמייטה לומדים את יסוד מדת הבטחון

והנה על פי דברי רבנו ז"ל הנ"ל, מובן הענין מאד, כי הנה ממצוות שמייטה לומדים ביותר עד היכן תכלית מדת הבטחון, כי לא לעבד בעשה שנה שלמה, ולהפקיר כל עדהו, ולתן לכל אדם לקחת פרותיו ותבוואתו פרצונו, דורש בטחון חזק ועצום מאד. כי אפילו מצוות שבת שהיא שביתה ממלאכה, היא רק יום אחד בשבוע, אבל מצוות שמייטה היא שנה שלמה, והוא בודאי נפיון גדול מאד במדת הבטחון, ולכן דיקא במצוה זאת, כתבה התורה כל הפרטים והדקדוקים בפרטי פרטיות, וממנה לומדים לשאר מצוות התורה, כי

ממנה יוצא למוד הבטחון, שאדם צריך למסר כל הצטרכותו אל השם יתברך, ולהסתפל רק אל השם יתברך לבד, ועל ידי זה יהיה לו שפע קדוש תמיד.

ממצות שמיטה צריך האדם להתעורר אל הבטחון השלם

ולכן מובנים מאד דברי הרבי ר' זוסיא זי"ע הנ"ל, למה נכתבה השאלה של "מה נאכל בשנה השביעית" אצל מצות שמיטה, כי מצות שמיטה צריכה לעורר אדם אל שלמות מדת הבטחון, שלא ידאג ולא יחשש על הפרון פרנסתו כלל, ואם ישאל "מה נאכל וגו'" ויעשה הפרון בכלי הבטחון, אזי יצטרך לברכה וצנור חדש של "וצויתי את ברכתי לכם וגו'", ולכן התורה מעוררת אותנו במצות שמיטה שלא יבוא אדם לידי כף, ולא ישאל "מה נאכל בשנה השביעית", רק יהיה כל הסתכלותו אל השם יתברך לבד, ואז לא יחסר לו שום דבר כלל, ולא יצטרך אפילו לברכה וצנור חדש, כי יקבל בעתו ובזמנו כל השפע של השם יתברך היורד מלמעלה תמיד.

טעם ההדגש שמצות שמיטה נתנה מסיני

ונהוה מה שכתוב "בהר סיני" אצל מצות שמיטה דיקא, כי הר סיני מורה על גדל מעלת אמונת חכמים והתקרבות אל צדיקים, כי משה

קבל תורה מסיני, ומסרה ליהושע ויהושע לזקנים וכו', שזהו המסרה של תורה שבעל פה, שנמסרה לנו מפי החכמים מדור דור, עד הדור הזה, ורק על ידם אנחנו יודעים באיזה אופן לקיים את התורה באמת, כי אפילו במצוות שלא כתובות פרטותיהן ודקדוקיהן מפרשות בתורה, אבל על ידי אמונת חכמים אנחנו יודעים שכלם נאמרו בסיני, ואפילו מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש נתנה למשה בסיני, וזה מתגלה לנו על ידי מצוות שמיטה דיקא, כי מצוות שמיטה היא התכלית של מדת הבטחון, ולבטחון כנה זוכים רק על ידי התקרבות לצדיקים, שכלם יש בהם כח וניצוץ של משה בסיני, ועל ידי שזוכים להתקרב אליהם, מקבלים מדת הבטחון, וזוכים לדעת שגם כל שאר פרטי התורה והמצוות כלם נתנו למשה בסיני, ועל ידי זה יש לו שפע קדש תמיד, ולא חסר שום דבר כלל.

תוכחתו של המגיד הקדוש מטשע'רנאביל זי"ע

וספר מוה'רא"ש ז"ל, שפעם בא יהודי אל הרב הקדוש המגיד רבי מרדכי מטשע'רנאביל זי"ע, וקבל לפניו שנתמטטה פרנסתו מאד, כי יש לו שדות הרבה, ולא ירדו גשמים כראוי, והושש לכל יתמוטט לגמרי חם ושלום, והוציא הרב הקדוש רבי מרדכי זי"ע חמש וקרא לפניו בתחלת פרשת בחקותי (ויקרא כו) אם בחקותי תלכו ואת

מִצִּוְתַי תִּשְׁמְרוּ וְעֲשִׂיתֶם אֹתָם, וְנָתַתִּי גִשְׁמֵיכֶם בְּעֵתָם וְנָתַנָּה הָאָרֶץ יְבוּלָה וְעֵץ הַשָּׂדֶה יִתֵּן פְּרִיָו. וְאָמַר לוֹ הֲרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי מֵרַדְכֵי זִי"ע, הָרִי מִפְּרֵשׁ בַּתּוֹרָה שֶׁ"אִם בְּחֻקֹּתַי תֵּלְכוּ" אֲנִי "וְנָתַתִּי גִשְׁמֵיכֶם בְּעֵתָם", וְאִם אֵין גִּשְׁמֵיכֶם בְּעֵתָם, סִיּוֹן שֶׁאֵין "אִם בְּחֻקֹּתַי תֵּלְכוּ" ... וְהִלֵּךְ הִיְהוּדֵי מִלְפָּנָיו בְּשִׁבְרוֹן לֵב, כִּי יָדַע שֶׁכּוֹן הַצַּדִּיק לְתַת לוֹ מוֹסֵר וְתוֹכְחָה.

תּוֹרָתוֹ שֶׁל הֲרַב הַקָּדוֹשׁ מִפְּאֵסוֹב בְּלִמּוּד הַבְּטָחוֹן בּוֹ יִתְבָּרַךְ

לְאַחַר שֶׁיֵּצֵא מִלְפָּנָי הַמְּבֹרָךְ, הַגִּיעַ בְּפֶתַע יְהוּדֵי אֶחָד זָקֵן וְנִשְׁוֵא פָּנִים אֶל הֲרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי מֵרַדְכֵי זִי"ע לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ בְּרָכָה, וְשָׂאל אוֹתָהּ הֲרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי מֵרַדְכֵי זִי"ע מֵאַפּוֹא הוּא בָּא? וְאָמַר לוֹ שֶׁהוּא בָּא מֵעִיר כְּאִסוֹב. וְשָׂאל אוֹתוֹ הֲרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי מֵרַדְכֵי זִי"ע: הֲאִם הִפְרַתֶּם אֶת הֲרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי מִשֶּׁה לֵיב מִפְּאֵסוֹב זִי"ע? וְעָנָה לוֹ הִיְהוּדֵי: כֵּן! בְּיָדַי הִפְרַתִּי אוֹתוֹ. וְשָׂאל אוֹתוֹ הֲרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי מֵרַדְכֵי זִי"ע: הֲאִם אַתָּה יָכוֹל לוֹמַר לִי אֵיזָה דְבַר תּוֹרָה מִמֶּנּוּ? עָנָה וְאָמַר לוֹ הִיְהוּדֵי: כֵּן, שֶׁמֵּעֵתִי מִמֶּנּוּ לְפָרֵשׁ אֶת הַפְּסוּק הַנֶּאֱמָר אֶצֶל יְרִידַת הַמָּן (שְׁמוֹת טו, א): "הִנְנִי מִמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם וַיֵּצֵא הָעָם וּלְקַטְּו דְבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ לְמַעַן אֲנַסְּנוּ הִילָךְ בַּתּוֹרָתִי אִם לֹא"; שֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר, אֲנִי מִמְטִיר לְנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל פְּרָנְסָה

ולחם בשפע גדול, ומהי התכלית של השפע? למען אנחנו הילד בתורתנו, "אנחנו" הוא לשון הרמה והגבוהה, וכמו שכתוב (במדבר כא, ח): "וישים אתו על גס", הינו שעל ידי שאשפיע להם כל טוב, זה בודאי יגרום להם לקיים את התורה באמת.

הרמז שהבין המגיד מטשענאביל מתורת הרב הקדוש מסאמוב

ותקף ומיד ששמע הרב הקדוש רבי מרדכי תורה זו, נתהרט מאד על שאמר מוסר ותוכחה ליהודי הקדם שבכה לפניו על הסרון פרנסתו, וצוה לגבאי לקרא לו בחזרה, וכא לפניו, ודבר על לבו דברי ניהומים והתחזקות, שבודאי ראוי לו להתחזק באמונה ובכפחון שהקדוש ברוך הוא ישפיע לו שפע קדש, וברך אותה שיירדו גשמים פראוי לשדותיו ולא יחסר לו שום דבר כלל, וכן הוה שיירדו גשמים הרבה, ונתמלא כל הסרונותיו ונעשה לעשיר גדול. הרי שעקר למודי הצדיקים הם למודי אמונה וכפחון, ועל ידי זה יורד תמיד שפע גדול.

והשם יתברך יזכנו להיות מקרבים אל צדיקים אמתיים, ולקבל מהם למודי הכפחון בשלמות, עדי נזכה תמיד לשפע גדול ברוחניות ובגשמיות, ולהיות קשורים ודבוקים בו יתברך באמת מעתה ועד עולם, אמן ואמן.

